

Grčke, doprinela je da se istrajno traži, da sabor bude sazvan u Atini. A na poslednjoj sjednici organizacionog odbora, koja je održana prošlog januara u Bukureštu, odlučeno je konačan saziv sabora u Atini za 22. novembar t. g. i određene su sve potankosti njegove organizacije. Organizaciju sabora vrši pod mojim predsjedništvom odbor profesora gg. Papa-mihaila, Balanosa i Vela. Teme naučnog programa jasno pokazuju značaj sabora. A baš taj program i doprineo je, da se i u Grčkoj i van nje stvori opšte interesovanje za kongres, pošto će se prvi put posle tolikih vekova pojaviti u svojoj celini pravoslavna misao.»

PREGLEDNA KARTA KATOLIČKE CRKVE U BOSNI I HERCEGOVINI nekad i danas, izašla je već poodavno, pa se uz razmjerno nisku cijenu (oko 100 dinara) razasila onima, koji se za nju zanimaju (ARA, Sarajevo, Korošćeva 15). To je važno djelo izradio dr. Krunoslav DRAGANOVIĆ, svećenik sarajevske nadbiskupije i zadužio njim ne samo svoju biskupiju, Bosnu i Hercegovinu, nego cio hrvatski narod. Što tko govorio da govorio sa svoga uskoga ili sebičnoga vidokruga, katolički i hrvatski narod u Bosni i Hercegovini nosi biljeg autohtonoga domaćeg življa; to svjedoči naučna povijest, kad je pisana i čitana objektivno.

Karta je probudila živ interes u našoj javnosti, kako i zaslužuje. I novine su je i revije prikazale simpatično. Kritika se o njoj, kako donosi »Narodna svijest« dosada izrazila povoljno. Sarajevski »Jugoslavenski List« pisao je o njoj dva duga novinska stupca, puna laskavoga priznanja. Isto tako zagrebački »Jutarnji List«, pa »Obzor«, zatim »Hrvatski List«, »Napredak«, »Croatia Sacra«, »Katolički Tjednik«, »Franjevački Vijesnik«, »Obitelj« i cio niz drugih javnih glasila. Zagrebački »Jutarnji List« naziva kartu »standard work hrvatske kartografske nauke«; takav posao, veli, izvrše u drugim zemljama tek bogato dotirane komisije i naučni odbori. Topao prikaz karte donio je vatikanski »Osservatore Romano«, a najavila ga je i ugledna rimska revija »Orientalia Christiana«.

Uredništvo »Bogoslovske Smotre« čestita mladomu naučnom radniku na ovom uspješnu sa željom, da mu to bude samo potstrek za dalnji plodonosni rad!

A. Ž.

OSVRT NA »JEDNO POTREBNO OBJAŠNJENJE« FRA DR. V. JELIČIĆA.

I. U »Bogoslovskoj Smotri« broj 2 godine 1936 napisao sam članak »Novi sistem naučnoga rada na bogoslovskom fakultetu u Zagrebu« i u njemu spomenuo fra V. J. kao zagovornika sistema s 5 godina studija u našim bogoslovijama (1 god. filozofije i 4 teologije). Nezadovoljan s tom konstatacijom, on je u replici na taj članak (»Jednogodišnji ili dvogodišnji kurz filozofije?«, B. Sm. br. 3/1936) ustvrdio:

»Moja rasprava (»Naša filozofsko-teološka učilišta prema najnovijim crkvenim odredbama«, separatni otisak iz Franjevačkog Vijesnika br. 10/1935) nije se bavila tim, da li je prema našim prilikama potrebna ili dovoljna jedna godina kurza... A da li je jedna godina kod nas uzevši u obzir prilike i potrebe dovoljna, u to pitanje ja uopće nisam ulazio...«

Međutim u citiranoj raspravi fra V. J. stoji na str. 13 napisano i ovo:

»U našim prilikama bi bilo najbolje rješenje ovoga pitanja, da se nakon svršene gimnazije uvede jedna godina filozofije, koja godina bi se na neki način mogla smatrati propedeutska godina za teologiju...«

II. U svom citiranom članku sam ja napisao:

»Praktički je držimo nemoguće udovoljiti ovome zahtjevu (misli se na propis kanona C. Z. 1365 § 1.) u jednoj godini dana, imajući pred očima naše državne škole... crkvena vlast ne priznaje našim gimnazijskim filozofskim naucima karakter nauka skolastičke filozofije...«

Fra V. J. opetovano naglasuje u replici:

»...ja nikako nisam protivan dvogodišnjem kurzu racionalne filozofije, naprotiv ja sam za to. I smatram to vrlo podesnim i korisnim, a da ne reknem i potrebnim... Ali je posve drugo pitanje, da li postojeći opći lex cogens traži u svakom slučaju dvogodišnji kurz same racionalne filozofije...«

Iz naslova, iz sadržaja i izvoda moje radnje se vidi, da ja isključivo govorim o našim prilikama; za te naše prilike i potrebe priznaje ovdje i fra V. J. da je dvogodišnji kurz i podesan i koristan i potreban. U stvari dakle, o kojoj sam ja pisao, slažemo se. Radi čega je onda ovdje bilo potrebno pokretati »posve drugo pitanje«: da li zakon traži »u svakom slučaju« dvogodišnji kurz same racionalne filozofije?

III. Fra V. J. veli u replici:

»Ne znam što bi imala značiti ova rečenica: »Ali nama je poznato i to vrlo dobro, da nadležni faktori nikada nisu pristali na pokušaj, kakav u svojoj citiranoj raspravi zagovara dr. J.« (citat iz mog članka, B. S. br. 2, str. 123).

Tko što ne zna, slobodno može pitati. Ali dok ne zna, ne valja ovako nastaviti:

»Ali ako bi ona imala da znači, kao da sam ja htio namjerno učiniti nekakav pokušaj, koji ne bi bio u skladu s voljom nadležnih faktora itd...«

Po ovakovom bi se naučnom raspravljanju pisac mogao braniti i od tko zna kakovih »pokušaja«, nizati protudokaze na pretpostavke, na koje nitko nije ni pomislio... Kud bi to dovelo?...

Da pak p. pisac ne ostane u neznanju reći ću mu: Na sve nastojanje zagrebačkog nadbiskupa Ordinarija, da se kod nas u Zagrebu ostavi i odobri uvedeni 5 godišnji sistem, nadležni faktori nisu nikada pristali. Iz toga kao i iz otpisa Kongr. studija i univerz, od 7/VII. 1928. sarajevskom nadbiskupu, doista se može vidjeti, kako nadležni faktori shvaćaju kan. 1365. § 1. u primjeni na naše prilike.

A. Ž.